

Universitair Netwerk Ouderenzorg

UNO-VUmc

Jaarplan 2019

Door samenwerking beter!

Themagroep Organisatie

jaarplan

1. INHOUDSOPGAVE

1.	INHOUDSOPGAVE	3
2.	INLEIDING	5
	Doelstellingen	5
	Activiteiten	5
	Doelgroep en speerpunten.....	5
	UNO-VUmc team	6
3.	JAARPLAN 2019	7
3.1	Organisatie en Structuur Netwerk	7
	Doelen voor 2019.....	7
	Activiteiten in 2019	7
3.2	Communicatie	10
	Doelen voor 2019.....	10
	Activiteiten in 2019	10
3.3	Inhoud Onderzoeksprojecten.....	13
	Doelen voor 2019.....	13
	Activiteiten in 2019	13
3.4	Inhoud Projecten Patiëntenzorg.....	18
	Doelen voor 2019.....	18
	Activiteiten in 2019	18
3.5	Inhoud projecten Onderwijs en Scholing	19
	Doelen voor 2019.....	19
	Activiteiten voor 2019.....	19

Bijlage 1. Themagroep Goede zorg voor revalidanten jaarplan 2019..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

Bijlage 2. Themagroep Goede zorg voor mensen met hersenaandoeningen–Jaarplan 2019

..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

Bijlage 3. Themagroep Goede organisatie van zorg – jaarplan 2019

..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

Themagroep Organisatie

jaarplan

2. INLEIDING

In dit plan zijn de activiteiten benoemd die in 2019 moeten leiden tot een operationalisering van de doelstellingen van UNO-VUmc. Het jaarplan sluit aan bij het beleidsplan UNO-VUmc 2016-2020. Dit is in 2015 opgesteld in samenwerking met alle aan UNO-VUmc deelnemende instellingen.

DOELSTELLINGEN

De volgende doelstellingen van UNO-VUmc zijn vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst, die is ondertekend door de Raden van Bestuur of directies van de zorgorganisaties die samen UNO-VUmc vormen:

- a. het verbeteren van de multidisciplinaire zorg in de zorgorganisaties door te werken volgens de meest recente (evidence en practice based) inzichten;
- b. het ontwikkelen en uitvoeren van wetenschappelijke onderzoeksactiviteiten;
- c. het ontwikkelen en uitvoeren van wetenschappelijke onderwijs- en opleiding activiteiten;
- d. het bevorderen van de continuïteit van onderzoek en onderwijs en opleiding;
- e. het bevorderen van de continuïteit in medewerking door professionals in de multidisciplinaire teams aan bovengenoemde doelstellingen.

ACTIVITEITEN

Activiteiten op één van deze terreinen kunnen zowel door de UNO-commissies worden geïnitieerd, als ook door de themagroepen, de stuurgroep en door de afdeling Huisartsgeneeskunde & Ouderengeneeskunde van VUmc. In het hier voorliggende plan zijn de prioriteiten beschreven voor het jaar 2019. Als bijlagen zijn de jaarplannen van de drie themagroepen van UNO-VUmc toegevoegd. Zij maken hun eigen plannen voor onderzoek, patiëntenzorg en deskundigheidsbevordering. Deze plannen zullen samen sturing geven aan de activiteiten van de UNO-commissies, de themagroepen, de UNO-medewerkers en andere betrokkenen.

DOELGROEP EN SPEERPUNTEN

De doelgroepen van UNO-VUmc bestaan uit: 1) ouderen met complexe zorgproblemen op basis van ziekten, functiestoornissen en aanpassingsstoornissen, 2) hun mantelzorgers en 3) zorgprofessionals. Binnen deze doelgroepen heeft de stuurgroep gekozen voor drie pijlers: goede zorg voor mensen met hersenaandoeningen, goede zorg voor revalidanten en goede organisatie van zorg. Deze pijlers overlappen met de onderzoeksthema's op het gebied van ouderengeneeskunde bij VUmc. De verbinding tussen de pijlers van UNO-VUmc enerzijds en de vijf VUmc onderzoeksthema's van ouderengeneeskunde anderzijds staan in onderstaand schema weergegeven:

UNO-VUMC TEAM

Het team van UNO-VUmc bestaat aan het begin van 2019 uit een hoofd (hoogleraar ouderengeneeskunde & ethiek van de zorg), drie coördinatoren/onderzoekers (2 fte), vijf onderzoekers (3,33 fte), een kennis- en communicatiemedewerker (0,67 fte) en twee secretaresses (0,75 fte).

3. JAARPLAN 2019

3.1 ORGANISATIE EN STRUCTUUR NETWERK

DOELEN VOOR 2019

- UNO-VUmc is ingebed in de zorgorganisaties op het niveau van professionals.
- Professionals uit de zorgorganisaties hebben invloed op en zijn actief betrokken bij vormgeving, beleid en voortgang van UNO-VUmc.
- Bestuurders uit de zorgorganisaties + VUmc houden toezicht op koers en voortgang van het netwerk.
- Binnen UNO-VUmc zet men zich in om fondsen en subsidies te verwerven voor onderzoek, symposia en/of kwaliteit verbetertrajecten.
- Binnen UNO-VUmc wordt de samenwerking tussen wetenschap en praktijk geïntensiveerd met zorgorganisaties die daarin willen meefinancieren.
- Cliëntparticipatie binnen UNO-VUmc is ontwikkeld en geborgd en cliëntenraden voelen zich betrokken bij zorgverbetering door wetenschappelijk onderzoek.

ACTIVITEITEN IN 2019

STUURGROEP UNO-VUMC

De stuurgroep, bestaande uit de themagroep trekkers, de UNO-coördinatoren en het hoofd van UNO-VUmc, komt vier keer bij elkaar. Dit jaar zal er in de stuurgroep vergaderingen veel aandacht zijn voor de voortgang van de themagroepen en voor de plannen voor het versterken van de infrastructuur van het netwerk. Daarnaast vindt er besluitvorming plaats over zaken die buiten de themagroepen vallen, zoals onderzoeksplannen, onderzoeksresultaten en verschillende onderwerpen uit dit jaarplan.

BESTUURDERSOVERLEG

Het bestuurdersoverleg, dat één keer per jaar plaatsvindt, bestaat uit alle verantwoordelijke bestuurders van de participanten en uit het hoofd en de coördinatoren van UNO-VUmc. Hiernaast worden bestuurders ook uitgenodigd voor de netwerkbijeenkomsten (zie pagina 9).

THEMAGROEPEN

Er zijn drie themagroepen, één rondom elke pijler van UNO-VUmc. Elke themagroep bestaat uit trekkers vanuit deelnemende zorgorganisaties, een UNO-coördinator, overige afgevaardigden vanuit zorgorganisaties, en onderzoekers van UNO-VUmc team die zich richten op het betreffende thema. Elke zorgorganisatie is bij tenminste één themagroep aangesloten. Elke themagroep komt ongeveer 5 keer per jaar bij elkaar. Bij de eerste bijeenkomst worden doelstellingen geformuleerd en

bijbehorende activiteiten gepland op het gebied van patiëntenzorg, onderwijs/deskundigheidsbevordering en/of onderzoek. Bij de overige bijeenkomsten worden deze plannen verder uitgewerkt en uitgevoerd. Elke themagroep maakt een eigen jaarplan; *deze zijn als bijlagen bij dit jaarplan gevoegd.*

UNO- COMMISSIES

In alle instellingen is een UNO-commissie (soms onder de naam 'wetenschapscommissie') geïnstalleerd. De commissies komen minimaal vijf keer per jaar bij elkaar. Dit jaar staat op de agenda:

- coördineren van (verzoek tot) deelname aan onderzoeken;
- aanleveren van onderzoek ideeën;
- adviseren over voorgenomen onderzoek;
- het inhoudelijk ondersteunen van UNO-commissieleden die afgevaardigd zijn naar een themagroep;
- het implementeren van kennis/innovaties vanuit het netwerk in de eigen organisatie;
- bevorderen dat de UNO-commissie zowel binnen als buiten de eigen zorgorganisatie goed zichtbaar is;
- verbinding met de cliëntenraad;
- bespreken van document 'evaluatie deelname UNO-VUmc' (benchmark) met de bestuurder

De commissies plannen/beschrijven hun activiteiten aan de hand van een eenvoudig jaarplan en jaarverslag waarvoor een format door het UNO ter beschikking wordt gesteld.

ONTWIKKELPRAKTIJKEN

Om wetenschap en praktijk nog beter op elkaar te laten aansluiten start in 2019 de eerste 'ontwikkelpraktijk': twee tot vier lidorganisaties die samen met een gepromoveerd onderzoeker onderzoek ontwikkelen en uitvoeren. De eerste praktijk start in 2019 binnen het thema revalidatie. In dit jaar zal ook een oproep worden gedaan voor de start van een tweede en mogelijk ook derde ontwikkelpraktijk binnen de andere thema's.

SCIENCE PRACTITIONERS

Binnen de ontwikkelpraktijken (en in bijzondere gevallen ook bij andere lidorganisaties) worden 'science practitioners' aangesteld: medewerkers uit de zorgorganisatie die promotieonderzoek uitvoeren binnen een thema van UNO-VUmc. In 2019 zullen de eerste science practitioners starten met hun onderzoek.

SAMENWERKING MET GERION

Alle deelnemers aan UNO-VUmc hebben een opleidingsplaats voor een AIOS ouderengeneeskunde. In 2014 is uitgewerkt hoe zowel de zorgorganisaties als de AIOS-sen profijt kunnen hebben van deze

situatie. De plannen zijn uitgewerkt in het rapport 'Samenwerking UNO-Gerion'. De uitvoer van een deel van deze plannen is in 2015 geïnitieerd; in 2019 zal de uitvoer van de plannen verder worden voortgezet en worden geëvalueerd in de stuurgroep.

FONDSEN EN SUBSIDIES

Indien er zich mogelijkheden voordoen voor het werven van subsidie voor onderzoeks-, onderwijs- of patiëntenzorgactiviteiten binnen UNO-VUmc, zetten de UNO-coördinatoren en de onderzoekers zich in om deze mogelijkheden te benutten. Daarnaast stimuleert UNO-VUmc praktijkgericht onderzoek binnen het netwerk door de stimulans voor praktijkgericht onderzoek (zie voor meer informatie hierover het kopje 'lokale onderzoeksinitiatieven' op pagina 16).

CLIËNTPARTICIPATIE

Binnen de projecten van UNO-VUmc moeten ook cliënten hun inbreng hebben. Hiertoe ontwikkelt het netwerk dit jaar een visie en plan van aanpak. Het netwerk stimuleert de deelname van (vertegenwoordigers van) cliënten in hun UNO-commissie en het versterken van de relatie tussen UNO-commissie en cliëntenraad. Ook neemt UNO-VUmc, samen met het onderzoeksinstituut Amsterdam Public Health en het Ben Sajat centrum, initiatief in de oprichting van een cliëntenpanel.

3.2 COMMUNICATIE

DOELEN VOOR 2019

- Medewerkers en bestuurders van deelnemende zorgorganisaties committeren zich aan UNO-VUmc. Zij worden continu op de hoogte gebracht van ontwikkelingen binnen het netwerk en van resultaten van (onderzoeks)projecten.
- Medewerkers van VUmc die betrokken zijn bij onderzoek en onderwijs m.b.t. ouderenzorg zijn op de hoogte van de activiteiten van en ontwikkelingen binnen UNO-VUmc. Waar mogelijk wordt samengewerkt om de doelen van UNO-VUmc te realiseren.
- De andere netwerken op het gebied van ouderengeneeskunde, welke samen met UNO-VUmc verenigd zijn in de Samenwerkende Academische Netwerken Ouderenzorg (SANO)¹, worden op de hoogte gebracht van ontwikkelingen binnen UNO-VUmc. Waar mogelijk wordt samengewerkt om de doelen van de netwerken te realiseren.
- Beleidsmakers (ministerie van VWS en Zorginstituut), de brancheorganisatie (Actiz), beroepsorganisaties (Verenso, V&VN en anderen), beroepsopleidingen en cliënten- en mantelzorgorganisaties worden middels onder meer social media op de hoogte gebracht van het bestaan, het doel, de activiteiten en contactgegevens van het netwerk.

ACTIVITEITEN IN 2019

COMMUNICATIEPLAN

De geplande communicatie activiteiten dienen om het netwerk te informeren, inspireren en verbinden. De communicatie- en kennismedewerker werkt aan informatievoorziening en PR naar buiten toe en zal de positionering van UNO-VUmc mede-trachten te verstevigen.

NETWERKBIJENKOMSTEN

Om te faciliteren dat men voldoende op de hoogte is van wat er speelt binnen het netwerk, wordt elk half jaar een netwerkbijeenkomst georganiseerd. Hiervoor worden voorzitters van UNO-commissies, themagroep leden en bestuurders uitgenodigd. De netwerkbijeenkomst staat in het teken van informatievoorziening. Bij elke netwerkbijeenkomst zullen de themagroepen een update geven van hun activiteiten. Daarnaast zal er informatie worden gegeven over themagroep-overstijgende netwerk activiteiten, zoals bijvoorbeeld de presentatie van onderzoeksideeën en -resultaten.

¹ SANO bestaat uit UNO-VUmc en het Universitair Kennisnetwerk Ouderenzorg (UKON) uit Nijmegen, het Universitair Netwerk voor de Caresector (UNC-ZH) uit Leiden, de Academische Werkplaats Ouderenzorg (AWO-ZL) uit Maastricht, het Universitair Netwerk Ouderenzorg (UNO-UMCG) uit Groningen en de Academische Werkplaats Ouderen, van Tranzo uit Tilburg.

NIEUWSBRIEF, SOCIAL MEDIA & OVERIGE INFORMATIEVOORZIENING

De UNO Update (nieuwsbrief UNO-VUmc) verschijnt dit jaar twee keer. De UNO Update wordt verspreid naar het netwerk, de afdeling Huisartsgeneeskunde & Ouderengeneeskunde, SANO, beroepsvereniging Verenso en andere geïnteresseerden.

Daarnaast verschijnt elke 14 dagen de UNO Nieuwsflits met informatie over bijeenkomsten, publicaties en gepland onderzoek. Een belangrijk doel van deze Nieuwsflits is het beperken van het aantal mails door het bundelen van interessante informatie.

Om de afdeling Huisartsgeneeskunde & Ouderengeneeskunde van Amsterdam UMC, locatie VUmc te informeren over de ontwikkelingen binnen UNO-VUmc, wordt er een artikel aangeleverd voor de afdelingsnieuwsbrief (de Informail). Daarnaast levert UNO-VUmc redactionele bijdragen aan het Tijdschrift voor Ouderengeneeskunde en het H&O tijdschrift (het magazine van afdeling Huisartsgeneeskunde & Ouderengeneeskunde) over ontwikkelingen, actualiteiten en onderzoeken in de zorg van huisartsen en specialisten ouderengeneeskunde.

Ten behoeve van informatie verspreiding naar het externe netwerk maakt UNO-VUmc gebruik van social media. Op LinkedIn en Twitter wordt wekelijks gesproken over onderzoeken en ontwikkelingen in de zorg, gerelateerd aan ons netwerk. Ook de website van UNO-VUmc speelt een belangrijke rol in de algemene informatievoorziening.

JAARPLAN EN JAARVERSLAG

Het huidige jaarplan wordt verspreid naar het netwerk, zodat alle organisaties een overzicht hebben van de voorgenomen plannen voor dit jaar. Er zal ook een beknopt jaarverslag worden verspreid, waarin de mate van uitvoer van deze voorgenomen plannen wordt beschreven in de vorm van een afvinklijst. Ook voor het jaarverslag van de afdeling Huisartsgeneeskunde & Ouderengeneeskunde wordt een stuk aangeleverd over de vorderingen binnen UNO-VUmc.

EXTERNE ORGANISATIES

Binnen de Samenwerkende Academische Netwerken Ouderenzorg (SANO) stemmen de coördinatoren en communicatie medewerkers in structureel overleg werkwijzen en thema's af, en wordt er gekeken waar samenwerking mogelijk is. Daarbij treden de netwerken gezamenlijk op als gesprekspartner voor het ministerie van VWS over academisering van de ouderenzorg.

De samenwerking met HBO/MBO-opleidingen wordt verder uitgebreid. Met het grote aantal MBO's en HBO's in de regio is het ingewikkeld hoe dit het meest efficiënt kan worden vormgegeven.

Daartoe wordt een medewerker aangesteld met kennis van onderwijs, die daarvoor in afstemming met MBO's en HBO's een plan maakt. Dit plan moet in elk geval de volgende doelen dienen: 1) kennis uit de netwerken wordt ingebed in het HBO- en MBO-onderwijs en 2) er wordt een visie ontwikkeld op samenwerking met lectoraten en practoraten. De samenwerking met het lectoraat 'gezondheid en welzijn van kwetsbare ouderen' van Hogeschool InHolland wordt voortgezet. De mogelijkheden voor intensieve samenwerking met het lectoraat 'wonen, welzijn en zorg op hoge leeftijd' van de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden wordt uitgewerkt in een concreet plan. De pas gelegde contacten met de VUmc Amstelacademie zullen de komende jaren verder geëxploreerd en geïntensiveerd worden. Met de MBO-raad wordt onderzocht hoe samenwerking met MBO's die binnen ons netwerk actief zijn het best vormgegeven kan worden. Dit gebeurt in SANO-verband. Daarnaast wordt gekeken hoe het MBO-project (zie pagina 16) een structureel onderdeel kan worden van de opleiding tot verzorgende en verpleegkundige MBO 3 en 4.

Samenwerking met andere relevante kennisinstituten wordt voortgezet. Partners zijn thans: Nivel, het RIVM, het Kenniscentrum wilsbekwaamheidsvragen, het Centrum voor Consultatie en Expertise (CCE) en Verenso. De komende jaren wordt de samenwerking met Vilans verder geëxploreerd aangaande het uitzetten van implementatiepakketten als reguliere zorgverbetering (best practice), nadat binnen UNO-VUmc is gebleken dat implementatie tot zorgverbetering leidt.

TERUGKOPPELING RESULTATEN AFDELING HUISARTSGENEESKUNDE EN OUDERENGENEESKUNDE VUMC

Er wordt gekeken naar de ontwikkeling van implementatiepakketten op basis van wetenschappelijk onderzoek, samen met onderzoekers die promotieonderzoek hebben gedaan waaruit voor de praktijk relevante resultaten zijn gekomen. Dit jaar zal er in ieder geval worden gekeken naar de implementatie van aanbevelingen rondom Advance Care Planning.

3.3 INHOUD ONDERZOEKSPROJECTEN

DOELEN VOOR 2019

- Op het gebied van de pijlers 'goede zorg voor mensen met hersenaandoeningen zoals dementie', 'goede zorg voor revalidanten' en 'goede organisatie van zorg' de geplande onderzoeksvoorstellen schrijven en het geplande onderzoek uitvoeren.
- Initiatieven voor wetenschappelijk onderzoek vanuit de deelnemende instellingen en de themagroepen worden gestimuleerd en door de afdeling Huisartsgeneeskunde en Ouderengeneeskunde ondersteund.
- Voorgenomen onderzoek binnen de afdeling Huisartsgeneeskunde en Ouderengeneeskunde zal ter advies worden voorgelegd aan de themagroep die het beste aansluit bij het betreffende onderwerp en/of bij de leden van twee UNO-commissies.
- Verzorgenden van niveau 3 en 4 dragen bij aan het ontwikkelen van wetenschappelijke kennis.
- UNO-VUmc levert een bijdrage aan het ontsluiten van gegevens die routinematig in de zorg en behandeling worden vastgelegd voor kwaliteitsverbetering en kennisontwikkeling in de ouderenzorg

ACTIVITEITEN IN 2019

ONDERZOEKSPROJECTEN IN DE AFRONDENDE FASE:

- o Het CASTILON-onderzoek (uitgevoerd door Suzanne van Almenkerk): een cross-sectioneel, observationeel onderzoek waarin mensen met een chronisch CVA in het verpleeghuis worden beschreven. In 2019 wordt gewerkt aan het vijfde artikel: een kwalitatief artikel over de vraag hoe deze mensen hun leven in het verpleeghuis vormgeven.
- o In 2016 is het PICOH (Patient and Informal Caregiver Outreaching care for Huntington) onderzoek van start gegaan. In dit pilot onderzoek (uitgevoerd door Elles Messchaert) wordt gekeken naar kwaliteit van leven, functioneren en het voorkomen van crises bij Huntington patiënten, en naar de kwaliteit van leven en belasting van hun mantelzorgers. Het afsluitende artikel is in de afrondende fase en wordt in 2019 ingediend voor publicatie.
- o Het PAINDeMiA onderzoek (uitgevoerd door o.a. Janine van Kooten) zoekt naar inzicht in de prevalentie van pijn onder ouderen met dementie, en over de relatie tussen (verschillende subtypen van) pijn en: 1) verschillende subtypen van dementie, 2) cognitief functioneren, 3) de aanwezigheid van neuropsychiatrische symptomen en kwaliteit van leven, 4) mondgezondheid en orofaciale pijn. Het

onderzoek is afgerond en alle artikelen zijn gepubliceerd. De promotie van Janine van Kooten vindt plaats op 29 mei 2019.

- o Patiëntgerichtheid in de GRZ (uitgevoerd door Ewout Smit): een onderzoek gericht op het verbeteren van kwaliteit van zorg voor geriatrische revalidatiepatiënten door het verder ontwikkelen van patiënt- en doelgerichte methoden voor de geriatrische revalidatie. Daarnaast een onderzoek naar het effect van het stellen van functionele revalidatiedoelen samen met de patiënt en de ontwikkeling van een Patient Reported Outcome Measure. Dataverzameling is afgerond, laatste artikelen worden voorbereid waarna het project (naar verwachting in 2019) wordt afgerond met verdediging van een proefschrift.

LOPENDE ONDERZOEKEN

- o Triage GRZ (uitgevoerd door Aafke de Groot): welke ziekenhuispatiënten hebben een indicatie voor geriatrische revalidatiezorg? Voor die TRIAGE-beslissing is een assessment nodig van revalidatiebehoeften en revalidatievermogen, actuele zorgvraag en prognose. In het TRIAGE onderzoek wordt een Best Practice hiervoor ontwikkeld. Onder meer door in 2019 de uitstroom van oudere, kwetsbare patiënten uit VUmc te bestuderen. Onderzoeker is Aafke de Groot.
- o Fit4Frail (uitgevoerd door Dennis Visser) is een onderzoek naar de belasting van GRZ-patiënten. Dit jaar zal voor dit onderzoek een systematic review worden uitgevoerd en wordt het deelonderzoek naar de belasting van patiënten binnen de orthopedische GRZ afgerond. Daarnaast worden stimulerende en belemmerende factoren van en tijdens de revalidatie onderzocht.
- o Delier bij dementie (uitgevoerd door Letty Oudewortel) is een onderzoek gericht op het krijgen van inzicht in de conceptuele aspecten van het delier, de klinische diagnose, de organisatie van de medische zorg, de invloed van geneesmiddelen met anticholinerge bijwerkingen en de neuropathologische correlaten van delier bij dementie. Het onderzoek loopt nog en dit jaar verschijnt er een publicatie.
- o Impetus: binnen dit onderzoek naar het verbeteren van het voorschrijven van medicatie in het kader van Advance Care Planning is een Delphi-onderzoek uitgevoerd dat in 2019 gepubliceerd zal worden. Het geplande interventie-onderzoek heeft vertraging opgelopen: er wordt dit jaar gestreefd naar het maken van een doorstart hiervan.
- o UPCARE (uitgevoerd door Tjarda Boere) is een onderzoek naar het effect van de inzet van de CRP-sneltest op antibioticagebruik voor lage luchtweginfecties in verpleeghuizen. De cluster-RCT (gerandomiseerd gecontroleerd onderzoek) is vorig jaar gestart; in 2019 wordt de dataverzameling voortgezet.
- o Peilstations Ouderenzorg (uitgevoerd door Babette van Deursen): eind 2018 heeft het project peilstations een vervolg gekregen. Begin 2019 start de tweede meting

met dezelfde zes behandeldiensten binnen SANO met vernieuwde software. Tijdens het vervolg wordt d.m.v. scholing nadruk gelegd op de vernieuwde Verenso richtlijnen UWI en LLWI en 'antibiotic stewardship'.

- Het ANNA onderzoek (uitgevoerd door Jeanine Rutten): in dit onderzoek wordt geëvalueerd of de inzet van een beslisshulp in combinatie met een scholing voor de behandeling van urineweginfecties leidt tot beter antibiotica gebruik in verpleeghuizen. Het onderzoek gaat in maart 2019 van start.
- Het DALT project (uitgevoerd door Djura Coers) betreft een onderzoek waarbij vanuit juridisch, ethisch en praktisch oogpunt inzicht wordt verkregen in euthanasie bij dementie op basis van een schriftelijke euthanasieverklaring. Het beoogde einddoel is de ontwikkeling van een praktische handreiking voor artsen. In 2019 worden het vragenlijstonderzoek en de eerste interviews verwacht.
- ImpresU (uitgevoerd door Esther Hartman) is een Europese studie naar antibioticagebruik voor urineweginfecties bij kwetsbare ouderen. Door middel van implementatie van een beslisboom bij huisartsen, verzorgings- en verpleeghuizen in Nederland, Noorwegen, Zweden en Polen wordt passend antibioticagebruik gestimuleerd. Het onderzoek wordt uitgevoerd door Esther Hartman en start in juni 2019.
- PROGRESS (uitgevoerd door Sacha Kuil): in dit onderzoek wordt geëvalueerd of de ontstekingseiwitten CRP en procalcitonine in bloed gemeten met point-of-care testen kunnen bijdragen aan het vaststellen van urineweginfecties bij verpleeghuisbewoners. Het doel van dit onderzoek is het verbeteren van de diagnostiek naar urineweginfecties om zo minder en vooral gericht antibioticagebruik te bevorderen. Het onderzoek is in november 2017 gestart en zal waarschijnlijk in het najaar van 2019 afgerond worden.
- Korsakov (uitgevoerd door Ineke Gerritzen): De KORSAKOV-studie betreft een beschrijvend onderzoek naar het functioneren en de kwaliteit van leven van mensen met het syndroom van Korsakov die op een gespecialiseerde verpleeghuisafdeling verblijven. Het project wordt naar verwachting eind 2019 afgerond met een proefschrift.
- Advanced HD studie (uitgevoerd door Marina Ekkel) betreft een beschrijvend onderzoek naar het functioneren, de kwaliteit van leven en de zorg in de laatste levensfase van patiënten met de ziekte van Huntington. In 2019 wordt de dataverzameling voortgezet en wordt gestart met de data-analyse.
- Anticipating old age (uitgevoerd door Nienke Fleuren) beschrijft de praktijk van 'advance care planning' (ACP). De resultaten van het literatuuronderzoek naar doelen van ACP zullen in 2019 worden gepubliceerd. De volgende stap is analyse van data uit de Longitudinal Aging Study Amsterdam (LASA): in hoeverre bespreken ouderen hun wensen en voorkeuren met hun naasten en met hun arts?

- Het doel van het Resilience project (uitgevoerd door Milou Angevaare) is om in kaart te brengen wat resilience (veerkracht) bij ouderen is. Hoewel resilience een vrij intuïtief begrip lijkt, is er geen wetenschappelijke consensus over wat het precies is en hoe we het goed kunnen onderzoeken. In 2019 wordt resilience bij ouderen geëxploreerd aan de hand van een systematische literatuur review, focusgroepen, en analyse van (interRai) data uit verpleeghuizen.

GEPLANDE ONDERZOEKEN

- Het bedenken van een onderzoeksmethode om 'awareness' van ziekte en functioneren te onderzoeken staat al langere tijd op de agenda. Dat is niet eenvoudig omdat hiervoor geen goede meetinstrumenten voorhanden zijn. Ernstige tekorten in 'awareness van eigen functioneren' kunnen relaties, waaronder ook de zorgrelatie, nadelig beïnvloeden. Patiënten voelen zich niet begrepen en hun mantelzorgers hebben datzelfde gevoel, maar zij kunnen dat onderling niet delen. In eerste instantie is het doel om door middel van interviews zicht te krijgen op de omvang en gevolgen van awareness tekorten bij de ziekte van Huntington. In de eerste helft van 2019 wordt hiermee een begin gemaakt.
- Neuropsychologische tests bij gevorderde dementie: wat neemt een oudere met gevorderde dementie nu eigenlijk waar uit zijn omgeving? Om hier inzicht in te verkrijgen kunnen we niet meer met de oudere in gesprek gaan. Op initiatief van onderzoeker Sandra Zwijsen hebben psychologen van de themagroep hersenaandoeningen op een speelse manier een aantal ideeën voor neuro-psychologische tests samen met de ouderen uitgetoet. Neurowetenschapper Anouk van Loon, zal zich het komende jaar bezig gaan houden met een vervolg van dit initiatief.
- In 2019 wordt een onderzoeksproject vormgegeven naar eigen regie bij mensen met wilsbekwaamheidsbeperkingen.
- Samen met Verenso en het NIVEL is het project Eenheid van taal en continue zorgregistratie specialisten ouderengeneeskunde: meer leren van data in voorbereiding. In de ouderengeneeskunde worden veel gegevens vastgelegd gedurende het zorgproces. Die worden nog niet optimaal benut voor continuïteit van zorg, kwaliteitsverbetering, onderzoek en beleid. Met dit project wordt daar verbetering in gebracht. Door het ontwikkelen van eenheid van taal voor specialisten ouderengeneeskunde, het opzetten van een continue zorgregistratie en het organiseren van een landelijke infrastructuur t.b.v. kennisontwikkeling. In 2019 wordt dit project voorbereid.

OVERIGE ONDERZOEKSINITIATIEVEN

Naast bovengenoemde onderzoeksprojecten is er aandacht voor lokale onderzoeksinitiatieven uit de deelnemende instellingen en de themagroepen. Bij dergelijke initiatieven wordt ondersteuning geboden. Voorbeelden uit deelnemende instellingen zijn onderzoek naar muziektherapie bij mensen met dementie (Amstelring), onderzoek naar ouderen en spiritualiteit (Viva Zorggroep). Verder loopt nog:

- o Het *MBO-project* zal dit jaar worden herhaald: MBO-studenten (BOL en BBL niveau 3 en 4) voeren een onderzoeksproject uit als onderdeel van hun opleiding. Zij geven een klinische les met de nieuwste kennis over infecties (niveau 3) en handhygiëne (niveau 4) aan hun gediplomeerde collega's en onderzoeken het effect door een voor- en nameting.
- o Om praktijkgericht onderzoek binnen ons netwerk te stimuleren wordt jaarlijks een *stimulans voor praktijkgericht onderzoek* uitgezet binnen UNO-VUmc (zie ook pagina 8; Fondsen en subsidies). Deze stimulans bestaat uit een geldbedrag (totaal budget is max €15.000) + beperkte begeleiding bij het uitvoeren van het project. In 2019 begeleidt een UNO-coördinator in het kader van deze subsidie het project 'Flowcard CVA' bij Cordaan. Dit jaar worden twee oproepen gedaan; de deadline voor het indienen van nieuwe aanvragen is 1 maart en 1 oktober.

3.4 INHOUD PROJECTEN PATIËNTENZORG

DOELEN VOOR 2019

- Binnen UNO-VUmc worden 'best practices' ontwikkeld.
- Resultaten van (onderzoeks)projecten worden geïmplementeerd in de praktijk.

ACTIVITEITEN IN 2019

- In 2019 wordt een implementatiemedewerker aangetrokken, die de lidorganisaties kan adviseren over implementatie, die implementatieprojecten kan initiëren, stimuleren en monitoren, en die al tijdens onderzoek kan meedenken over implementatie van interventies.
- In 2019 wordt samen met Vilans en Gerion gewerkt aan het landelijk beschikbaar maken van het zorgprogramma Grip op Probleemgedrag. Dit project heeft als nevensdoelstelling om te exploreren hoe de samenwerking tussen SANO-partners en Vilans kan worden vormgegeven: wie heeft welke kennis en mogelijkheden? Hoe wordt kennis uit de netwerken het best verspreid en geïmplementeerd buiten SANO?
- Met betrekking tot het zorgprogramma Grip op Probleemgedrag worden dit jaar de ontwikkelingen binnen UNC-ZH gevolgd t.a.v. onderzoek dat zij uitvoeren naar het inzetten van pijnmedicatie bij probleemgedrag. Mogelijk kunnen de uitkomsten hiervan worden verwerkt in GRIP.
- Een groot deel van de vertaling van wetenschap naar praktijk vindt plaats in de themagroepen; zie bijlagen voor de jaarplannen voor de themagroepen.

3.5 INHOUD PROJECTEN ONDERWIJS EN SCHOLING

DOELEN VOOR 2019

- Er vindt zowel multidisciplinair als per disciplinegroep kennisoverdracht plaats.
- Het netwerk draagt bij aan de opleiding van basisartsen, aan HBO en MBO-opleidingen en levert stage- en opleidingsplaatsen voor co-assistenten, huisartsen en specialisten ouderengeneeskunde in opleiding.

ACTIVITEITEN VOOR 2019

- Op 10 april 2019 vindt het jaarlijkse '*Platform Presentatie Onderzoek*' plaats waar professionals vanuit UNO-zorgorganisaties de mogelijkheid hebben om hun onderzoeksplannen en -resultaten te presenteren.
- De *SANO-wetenschapsdag* vindt dit jaar plaats op 6 juni in Nijmegen.
- Op donderdag 12 december vindt het jaarlijkse *UNO-symposium* plaats dat is gericht op alle professionals van UNO-VUmc.
- Voor de vragen vanuit het studentenonderwijs worden deelnemende zorgorganisaties rechtstreeks benaderd en tijdens de stuurgroep vergaderingen zal er aandacht voor zijn.
- Er wordt samen met andere scholingsaanbieders een introductie cursus verpleeghuiszorg ontwikkeld voor verzorgenden.
- De UNO-commissies worden gestimuleerd om kennisbijeenkomsten te organiseren binnen hun organisatie, en hierbij gebruik te maken van de speciaal hiervoor in 2018 ontwikkelde UNO KennisToolbox.
- Er wordt een medewerker aangesteld om de samenwerking met MBO- en HBO-opleidingen vorm te geven. Deze medewerker met kennis van onderwijs maakt hiervoor een plan dat tenminste de volgende doelen dient: 1) kennis uit de netwerken wordt ingebed in het HBO- en MBO-onderwijs en 2) er wordt een visie ontwikkeld op samenwerking met lectoraten en practoraten.